

Skärpta straff för olovlig körning och rattfylleribrott, utkast till lagrådsremiss

Tullverket, som noterar att departementspromemorian Ett stärkt straffrättsligt skydd mot upprepad trafikbrottslighet och en utvärdering av den nedre promillegränsen för sjöfylleri (Ds 2019:22) inte tidigare har remitterats till myndigheten, vill framföra följande synpunkter på utkastet till lagrådsremiss.

Tullverkets ställningstagande

Bland Tullverkets befogenheter ingår att vidta åtgärder för att förhindra, upptäcka och utreda brott enligt 4 och 4 a §§ lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott. Detta regleras i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott. Befogenheterna innebär att tjänstemän vid Tullverket har möjlighet att bl.a. utföra nykterhetskontroller och inleda förundersökning om rattfylleribrott.

Som framgår av utkastet till lagrådsremiss har antalet fall av drograttfylleri ökat under senare år. Tullverket möter allt fler drogpåverkade chaufförer vid Sveriges hamnar och gränser. Ofta är det fråga om utländska yrkeschaufförer som inte tidigare har straffats för rattfylleri i Sverige. Eftersom nykterhetskontrollerna sker vid gränspassagen är det sällan möjligt att redovisa sådana iakttagelser om körsättet som medför att rattfylleribrottet är att bedöma som grovt. Påföljden bestäms därför vanligtvis till böter.

Att utföra persontransporter och godstransporter med buss och lastbil är ett ansvarsfullt arbete som ställer höga krav på kunskap och skicklighet. En yrkeschaufför som utför sitt uppdrag påverkad av alkohol eller droger utsätter medvetet omgivningen och medtrafikanter för en stor risk. Som konstateras i utkastet till lagrådsremiss finns det ett tydligt samband mellan förekomsten av trafikolyckor och rattfylleri.

Tullverket ser ett stort problem med de milda påföljderna för rattfylleribrott. Även om en tulltjänsteman kan omhänderta fordonsnycklar i upp till 24 timmar samt omhänderta körkort, riskerar de låga straffvärdena att ge signaler till bl.a. utländska yrkesförare om att dessa brott inte betraktas som särskilt allvarliga. För att kunna garantera att en fortsatt färd inte sker krävs dessutom ett frihetsberövande och därmed ett brott på fängelsnivå, eftersom det kan finnas extranycklar att tillgå och det förekommer att personer kör utan körkort.

Tullverket instämmer således i bedömningen att den nuvarande straffmättingspraxisen avseende rattfylleribrott inte är tillräckligt nyanserad och att det bör finnas utrymme för en strängare bedömning av allvarigare former av rattfylleri, t.ex. i fall där föraren haft en

särskilt ansvarsfull eller krävande uppgift. Tullverket har också tidigare påpekat att det finns anledning att se över straffskalan för rattfylleri (se I2021/01321). Enligt Tullverkets bedömning är det dock inte troligt att de förslag som lämnas i utkastet till lagrådsremiss kommer att leda till att högre straff döms ut i sådana fall av rattfylleri som främst handläggs av Tullverket. För att uppnå en mer nyanserad straffvärdebedömning i dessa fall fordras fler åtgärder än höjda maximistraff.

Enligt Tullverket bör ytterligare en särskild kvalifikationsgrund införas i bestämmelsen om grovt rattfylleri som tar sikte på att gärningsmannen vid brottstillfället haft en särskilt ansvarsfull eller krävande uppgift. Regleringen skulle förslagsvis kunna utformas som att det vid bedömningen av om brottet är grovt särskilt ska beaktas om förarens uppgift varit särskilt ansvarsfull eller krävande och inneburit att denne framfört ett tungt fordon, buss, skolskjuts eller ett fordon med farlig last.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Anna-Karin Leo. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och enhetschefen Cecilia Riddselius deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Kontrollavdelningen

Tullkriminalavdelningen